

✦ Inge Ulsted Sørensen, GartneriRådgivningen A/S, ius@seges.dk

Vietnamesisk gartneri i vild vækst

Med årlige vækstrater på 6-8 procent er der gang i den Vietnamesiske økonomi. Dalat Hasfarm vækster ligeledes både på eksportmarkeder og på hjemmemarkedet og er i dag en af branchens største spillere i Asien

Klokken er 6.10 i Dalat, Vietnam. Bussen der kører fra Dalat til Daron ankommer om et par minutter. Vi står klar ved kantstenen, hvor scootere og små motorcykler kommer susende og dyttende forbi i en lind strøm. Sjældent er der kun én på scooteren, oftest to voksne og et eller to børn, eller kæmpe bagagemængder, der kan bestå af forskellige grønsager, levende ænder, der hænger med hovedet nedad, eller kasser med høns. Bussen kommer og er allerede fyldt med ansatte på Dalat Hasfarm i Lam Dong. Vi kører ad en snoet vej ned af bjerget og kommer ned i en grøn dal, hvor der

mellem alle husene er marker fyldt med salat, bønner, ris og væksthuse med tomater og chili. Længere op mod bjergskrånningerne kan vi skimte kaffeplanter. Vi er kommet til et af Vietnams største områder for gartneriproduktion, Lam Dong.

Lidt i syv drejer vi ind af porten til Dalat Hasfarm og kan se ud over imponerende 100 ha væksthuse. Over 2.000 ansatte kommer myldrende og fordeler sig ud i det store gartneri - så er dagen i gang.

Den danske forbindelse

Dalat Hasfarm blev grundlagt i 1994.

Detaljer i Kalanchoë produktionen drøftes.

Dalat blev valgt på grund af det relativt kølige klima og den høje lysindstråling, som hænger sammen med beliggenheden i 1.400 meters højde.

I 2004 begyndte Greenex A/S et samarbejde med Dalat Hasfarm®, hvor der blev etableret stiklingeproduktion i samarbejde med en række danske gartnerier (private stock) og forædlere. Klimaet passer fortrinligt til stiklingeproduktion og i dag produceres der stiklinger af blandt andet Hibiscus, Kalanchoë, Lavandula, Poinsettia, Dianthus, Osteospermum, Campanula, Schlumbergera, Begonia og Aster. Stiklingerne sælges både rodede og urodede over hele verden.

Ud over disse "danske" produkter er der en meget stor produktion af Chrysanthemum stiklinger både til snit og potter, dels til eget brug, dels til salg i Asien. I dag sælges stiklinger forsat i Europa

Ankomst til Dalat Hasfarm®, Daron, der omfatter 100 ha væksthuse.

Hibiscus moderplanter, bemærk fangplader.

Frokost i Daron. Der er obligatorisk madordning.

og Nordamerika gennem Greenex A/S, mens aktiviteterne i Asien nu er samlet i firmaet Hasfarm Young plants.

Fokus på bæredygtig produktion

Produktionen af moderplanter og stiklinger foregår på mange måder som i et dansk væksthuse. Der dyrkes på borde i plastvæksthuse. Der bruges regnvand, og der vandes med dryp. Der er installeret klimacomputere, mulighed for mørklægning og dagforlængelse efter behov, samt befugtning til afkøling i nogle huse. Dyrkningsmediet er cocopeat, som man selv forarbejder og blander op med gødning og Trichoderma.

Da virksomheden er en global aktør inden for salg af stiklinger, er der fokus på bæredygtighed og ansvarlig brug af pesticider. Stiklingerne skal leve op til de samme krav, som vi bliver mødt med i Europa. Derfor bliver valget af pesticider diskuteret med de danske gartnere, og gartneriet er MPS godkendt.

For tre år siden etablerede man firmaet BioPro, hvor man har egen produktion af nytte dyr og nyttesvampe, ikke bare til eget brug, men også til salg i Vietnam. Her har man Erik W. Hansen, EWH Bioproduction, tilknyttet som konsulent. I dag har gartneriet en stor produktion af forskellige rovmider og snyltehvepse, og har nedsat

forbruget af pesticider markant. Ligeledes har brug af Trichoderma og Pseudomonas betydet, at man også har kunnet nedsætte forbruget af svampemidler.

Kontrol, renlighed og atter kontrol

Noget af det, der falder i øjnene, når man går rundt i væksthuse, er den omhyggelige kvalitetskontrol, der foregår i alle faser af produktionen. Der måles selvfølgelig ledetal og pH ugentligt, al høst registreres, og stiklinger kommer igennem to kvalitetstjek, inden de afskibes.

Der er et særskilt 'scouting team', der sørger for det ugentlige skadedyrs- og sygdomstjek med optælling af fangplader. Dette er med forsæt skilt fra de produktionsansvarlige.

Der vaskes hænder og sprittes af, hver gang man kommer ind i et væksthuse, og personalet er tilknyttet faste afdelinger, så de ikke bevæger sig mellem forskellige huse. Medarbejderne skifter hver morgen til nyvasket tøj, inden de må gå ind i væksthuse.

Det var interessant at møde et meget veluddannet personale. De fleste teamledere har en uddannelse fra universitet i enten jordbrug eller biologi, og de har ingen problemer med at begå sig på engelsk. Og de har heller ingen problemer med at stille spørgsmål, at ville være

klogere, og ikke nødvendigvis tage en dansk konsultants udsagn for gode varer.

Stigende forbrug af blomster

Forventningerne til fremtiden er store. Væksten i Vietnam har betydet, at middelklassens købekraft er stigende, og det slår igennem på forbruget af blomster. Dalat Hasfarm® satser derfor også stærkt på dels egne blomsterbutikker dels outlets i supermarkeder. Målsætningen er at åbne tre til fire nye blomsterbutikker om året og tilsvarende øge produktionen af pottedplanter og snitblomster. Jeg var med ude at se et af deres nye gartnerier, hvor der var bygget 15 ha i år, og de næste 5 ha vil stå færdige inden nytår. De var ved at planere og gøre klar til at plante Chrysanthemum moderplanter ugen efter. Tingene foregår i et tempo, som en sindig jyde godt kan miste pusten over.

Sidste skud på stammen er, at Dalat Hasfarm® også er begyndt at producere økologiske grønsager, som salat, tomater og peberfrugter. Fødevarer kvalitet er nemlig også et tema i Vietnam, så der er ingen tvivl om, at man også her vil se en stigende efterspørgsel.

Efter et besøg på Dalat Hasfarm® er det nemt at forstå, at Vietnam kaldes en af de nye økonomiske tigre. ■

Calibrachoa færdigvarer produceres på gulvet.

Der klippes Campanula stiklinger.

Produktion af Chrysanthemum stiklinger.

